

Koulutus Elämään oppitunneilla oppilaat kysyvät paljon kysymyksiä. Tässä koottuna neljäs-, viides- ja kuudesluokkalaisten kysymyksiä huumeista.

Onko kannabis aina vaarallista?

- Riippuu käyttömäärästä ja ihmisestä
- Nostaa onnettomuusriskiä
- Lääkekannabis ei käytännössä ole vaarallista, tai siinä hyötyjen määrä voittaa haitat

Kuinka vaarallista kannabis on?

- Sinänsä turha vertailla eri päihteiden vaarallisuutta, ne ovat kaikki keholle haitallisia.
- Monissa päihteissä vaarallisuus tulee vasta pidemmän ajan kuluttua, vaarallisuutta 1.käyttöhetkellä ei vielä voi tietää
- Eri ihmiset ovat erilaisia, jokaisella eri heikkokohta ja eri päihteet vaikuttavat eri kehon osiin

Mikä on vaarallisin huume?

- Ensimmäiseksi todettakoon, että on kohtalaisen hankalaa määritellä, mikä on vaarallisin huume.
- Vuonna 2018 kyseltiin noin 115 000 ihmiseltä yli 50 maassa kuinka paljon eri päihteet oli aiheuttaneet sairaalakäyntejä. Tämän kyselyn mukaan vaarallisin huume oli Metanfetamiini toisena synteettinen kannabis ja kolmantena alkoholi.
- Vuonna 2015 EU:n alueella tehtiin selvitys eri päihteiden haitoista. Tässä selvityksessä kärkeksi nousi Alkoholi, Heroiini ja Crack. Vaikka alkoholi ei varsinaisesti huume olekaan, niin se nousee useissa tutkimuksissa vaarallisimmaksi muun muassa sen takia, koska sen käyttö on niin yleistä.
- Suomalaisen THL:n sivuilta löytyy myös vertailu riippuvuutta aiheuttavista aineista. Top kolmosen järjestys tässä selvityksessä on riippuvuuspotentiaalinen mukaan alkoholi, nikotiini ja kokaiini. Sen sijaan haittojen mukaan kokaiini, alkoholi ja bentsodiatsepiinit.
- Vaarallisuus on siis määrittelykysymys, minkä vuoksi täysin "oikeaa" vastausta vaarallisimmasta huumeesta on mahdoton antaa. Kaikki huumeet ovat omalla tavallaan vaarallisimpia.

Mikä on vaarallisin huume ja voiko siihen kuolla?

- Kaikilla päihteillä on omat haittavaikutuksensa, jotka voivat vaihdella myös ihmisestä riippuen. Toisille esimerkiksi alkoholi ei sovi pieninäkään määrinä, kun toiset voivat sitä kohtuullisesti käyttää. Kaikki päihteet voivat olla vaarallisia. Äkillisimmin vaaraksi

ihmisen keholle ovat vahvat huumaavat aineet, eli laittomat huumeet ja lääkeaineet, joita ei ole lääkäri määrännyt. Niillä voi olla todella nopea vaikutus ihmisen aivoihin ja hermostoon, jotka ohjaavat koko kehoa. Jos aivot ja hermosto eivät toimi, voi lamaantua myös esimerkiksi sydän tai keuhkot, eli verenkierto ja hengittäminen.

Kuinka myrkyllinen kannabis on?

- Kannabiksen päihdevaikutukset vaihtelevat aineen voimakkuuden, ainemäärän, käyttötavan, käyttöympäristön ja käyttäjän ominaisuuksien mukaan. Kannabis ei ole myrkyllistä. Tiedossa ei ole yhtään tapausta, jossa pelkän kannabiksen käyttö olisi aiheuttanut myrkytyskuoleman.
- Kannabiksen keskeisimmät vaikuttavat ainesosat ovat rasvaliukoinen THC eli delta-9-tetrahydrokannabinoli ja CBD eli kannabidioli. THC on kannabiksen ensisijainen päihdyttävä ainesosa.
- Kannabispäihtymys aiheuttaa käyttäytymiseen liittyviä tai psykologisia muutoksia kuten liiketoimintojen huononemista, mielihyvää, joskus ahdistuneisuutta, arvostelukyvyn heikkenemistä tai sosiaalista vetäytymistä. Keskittyneisyys, muistitoiminnot ja tarkkuutta vaativat toiminnot heikkenevät.

Voiko kannabikseen kuolla?/ Onko kannabis tappava?

- Todettuja tapauksia ei ole, jossa kannabiksen suuri käyttömäärä olisi yksinään aiheuttanut kuoleman. Jos samanaikaisesti käyttää esimerkiksi alkoholia tai muita huumeita, riskit tietenkin kasvavat roimasti. Pelkän kannabiksen käyttö voi altistaa tapaturmille esimerkiksi liikenteessä. Vaikka kannabikseen ei voi varsinaisesti saada yliannostusta, sillä on haittoja ja se voi aiheuttaa pitkäaikaisella käytöllä sairauksia, joihin voi kuolla.
- Pidempiaikaisella käytöllä on esimerkiksi seuraavia vaikutuksia:
- Keuhkosyövän syntyyn, kun keuhkoihin päätyy palamisreaktiosta jatkuvasti ns. karsinogeenia, jotka nostavat syöpäriskiä
- Sydän- ja verenkiertosairauksiin, kun ihminen hengittää savua, sen kyydissä verenkiertoon päätyy häää eli hiilimonoksidia. Se syrjäyttää hapen tilan veressä ja syke nousee.
- Mielenveysongelmia, kuten skitsofrenia, ahdistushäiriö tai masennus

Jos on poltellut (kannabista) pienenä, voiko siitä tulla jälkivaikutuksia?

- Kannabiksen käyttö nuorena voi vaikuttaa aivojen kehityksen kannalta paljonkin. Aivot eivät saa kehittyä rauhassa. Varsinkin pitkäaikainen käyttö voi aiheuttaa aivoissa muutoksia.
- Keuhkojen kehittyminen voi häiriintyä.
- Suurempi riski sairastua mielenveysongelmiin kuten vakavimmillaan skitsofreniaan tai psykoosiin.

Miten kannabis vaikuttaa ihmiseen? / Onko kivaa olla pilvessä? / Miltä se tuntuu? /Ahdistako se? / Miten naurukohtaukset liittyvät kannabiksen käyttöön?

- Vaikutuksia ihmiseen on monenlaisia. Ihmiset ovat erilaisia, joten eri ihmisillä myös vaikutukset ovat eri- toista saattaa alkaa ahdistaa ja toista naurattaa. Kannabiksen kemikaalit vaikuttavat aivojen toimintaan ja niiden erittämiin hormoneihin, jotka vaikuttavat ihmisen käyttäytymiseenkin. Jotkut ihmiset saattavat päätyä kannabista

polttuaan psykoosiin, joka on vakava mielenterveyden häiriö, jossa ihminen ei tiedä mikä on totta ja mikä ei.

Mitä ihmiselle voi käydä sen (kannabiksen) käyttämisestä? Miten ihmiset käyttäytyvät?

Pidempiaikaisella käytöllä on esimerkiksi seuraavia vaikutuksia:

- Keuhkosyövän syntyyn, kun keuhkoihin päätyy palamisreaktiosta jatkuvasti ns. karsinogeenia, jotka nostavat syöpäriskiä
- Sydän- ja verenkiertosairauksiin, kun ihminen hengittää savua, sen kyydissä verenkiertoon päätyy häää eli hiilimonoksidia. Se syrjäyttää hapen tilan veressä ja syke nousee.
- Mielenterveysongelmia, kuten skitsofrenia, ahdistushäiriö tai masennus
Jotkut ihmiset saattavat päätyä kannabista polttuaan psykoosiin, joka on vakava mielenterveyden häiriö, jossa ihminen ei tiedä mikä on totta ja mikä ei.

Jos jollakin on niin huono olla, että haluaa tappaa itsensä ja kannabis olisi ainut asia, joka rauhoittaa ja saa hyvään tilaan, kannattaako sen käyttö?

- Jos ihminen on tällaisessa tilanteessa, olisi tärkeää puhua terveydenhuollon ammattilaisille, joiden kanssa yhdessä miettiä parempia vaihtoehtoja rauhoittumiselle ja hyvän olon saamiselle. Itsetuhoisten ajatusten taustalla on todennäköisesti mielenterveyden häiriöitä, joihin on hoitovaihtoehtona esimerkiksi terapiaa ja lääkkeitä. Esimerkiksi myös mindfulness, jooga tai hengitysharjoitukset voivat myös olla parempi ja terveellisempi vaihtoehto rauhoittumiseen. Myös ystävien kanssa juttelu voi auttaa. Eri ihmisille toimii eri asiat, mutta jos ainut toimiva asia on laiton huume, tilannetta kannattaa ehdottomasti pyrkiä muuttamaan. Apua kannattaa aina pyytää, ei tarvitse pärjätä yksin!

Mitä tapahtuu, jos polttaa kannabista jostain muusta reiästä, kun suusta?

- Riippuu reiästä. Nenän kautta kannabiksen savu pääsee keuhkoihin kuten suustakin, joten seuraukset ovat samat. Takapuolen kautta se voisi varmaankin nostaa suolisyövän riskiä ja saattaisi syntyä palovammoja. Muilla ihmisen aukoilla savun imeminen ei käytännössä ole mahdollista.

Millä kannabista voi käyttää? / Poltetaanko sitä bongilla?

- Sen yleisin käyttötapa on polttaminen. Bongi on lasinen väline sen polttamiseen. Myös kannabisöljyn käyttö ja muissa syötävissä muodoissa käyttö on mahdollinen. Kaikissa muodoissaan kannabiksen käytöllä on kuitenkin haittavaikutuksia.

Missä keksittiin kannabis ja miksi?

- Kannabis on kasvi, joka on ilmeisesti löydetty jo tuhansia vuosia sitten. Nykyään huumeena käytettävää kannabiskasvia on jalostettu vahvemmaksi, eli ihminen on muokannut kasvia huumaavaksi, näin ollen riskitkin ovat kasvaneet. Kannabis kuuluu hampukasvien sukuun. Hampusta voidaan valmistaa esimerkiksi köyttä tai kangasta.

Mistä kannabis on peräisin? / Mistä eri päihteet on kotoisin?

- Kannabis on kasvi. Sitä kasvatetaan.
- Huumeet valmistetaan erilaisista kemikaaleista ja kasviperäisistä aineista.

- Huumeiden valmistusta ei valvota vaan huumeiden laittomuuden vuoksi niitä valmistetaan salaa. Tämän vuoksi huumeiden alkuperä voi olla missä tahansa ja varsinkin kemiallisten huumeiden kohdalla yksikin kokeilukerta voi olla hengenvaarallinen.
- Huumeita salakuljetetaan matkustajien tai postin mukana lentokoneella tai laivalla Suomeen.
- Suurin osa huumeista päätyy käyttäjille kaverin tarjoamana.
- Netin pimeät markkinat, katukauppa, verkostoitunut huumebisnes

Mitä lempinimiä kannabikselle on?

- Sillä on useita nimityksiä, virallisesti kasvin nimi on kannabis. Vanhahtava nimitys sille on marihuana, josta esimerkiksi juonnettu nimitys mari. Käyttäjien puheessa saatetaan puhua pilvestä tai tötsystä. Erikoisemmilla lempinimillä käyttäjät saattavat puheissaan pyrkiä salaamaan käyttöönsä muilta.

Onko kannabis vihreää?

- Kannabiskasvi on yleisesti ottaen vihreä. Kannabiksen eri muodot voivat olla kuitenkin eri sävyisiä, jotkut ruskeampia tai keltaisempia.

Paljonko kannabista myydään maailmalla?

- Tähän on mahdoton sanoa 100% varmuudella mitään, koska laittomasta huumekaupasta ei ole olemassa tietenkään julkisia tutkimuksia.

Kuinka yleistä kannabiksen käyttö on Suomessa? / Mikä on yleisin ikäluokka kannabiksen ja muiden huumeiden käyttäjille?

- Kannabis on käytetyin huumausaine Suomessa.
Päihdetutkimuksen mukaan: (Lähde THL 2019)
- noin 700 000 suomalaista on kokeillut kannabista. (Suomen väkiluku n. 5 526 774)
- vuoden aikana kannabista käyttää noin 200 000 ja kuukauden aikana noin 60 000 suomalaista.
- päivittäiskäyttäjiä on noin 6 000–8 000.
- kannabista käyttävät eniten 25–34-vuotiaat.

Kuinka moni on jäänyt kiinni kannabiksen käytöstä tai kasvattamisesta?

- Päihdetutkimuksen mukaan noin 700 000 suomalaista on kokeillut kannabista.
  - päivittäiskäyttäjiä on noin 6 000–8 000.
  - kannabista käyttävät eniten 25–34-vuotiaat.
- Kotikasvattajien määrä on nousussa

Myydäänkö kannabista paljon salaa, ja kuinka paljon sen arvo on?

- Sitä myydään laittomasti melko paljon, koska se on käytetyin huumausaine suomessa, arvo voi vaihdella paljonkin tuotteesta, myyjästä ja ostajasta riippuen.

Voiko kannabikseen kuolla/ Kuinka vaarallista kannabis on?/ Kuinka paljon pitää käyttää kannabista kerralla, että kuolee?

- Todettuja tapauksia ei ole, jossa kannabiksen suuri käyttömäärä olisi yksinään aiheuttanut kuoleman. Jos samanaikaisesti käyttää esimerkiksi alkoholia tai muita huumeita, riskit tietenkin kasvavat roimasti. Pelkänkin kannabiksen käyttö voi altistaa tapaturmille esimerkiksi liikenteessä. Vaikka kannabikseen ei voi varsinaisesti

saada yliannostusta, sillä on haittoja ja se voi aiheuttaa pitkäaikaisella käytöllä sairauksia, joihin voi kuolla.

Kuinka vaarallista kannabis on muihin päihteisiin verrattuna?

- Riippuu, mihin toiseen päihteeseen sitä lähtee vertaamaan. Jos sitä verrataan heroiniin, joka on erittäin vahva ja todella herkästi koukuttava huumausaine, kannabis on periaatteessa turvallisempi. Mutta jos sitä verrataan esimerkiksi alkoholiin, aikuisella pieni määrä alkoholia poistuu kehosta tunneissa- kannabiksen ainesosat taas voivat jäädä aivoihin jopa kuukausiksi. Periaatteessa ei kannata lähteä vertailemaan päihteitä keskenään, kaikilla niillä on haittavaikutuksia, eikä niiden käyttö ole hyväksi ihmiskeholle.

Miksi ihmiset käyttävät kannabista, vaikka he yleensä tietävät, että niistä tulee enemmän paha oloa kuin hyvää?

- Riippuvuuden vuoksi. Riippuvuus voi muodostua huumeen sisältämän kemikaalin lisäksi myös käyttötilanteeseen ja porukkaan, eli sosiaalisiin tilanteisiin, jossa kannabista käytetään. Käytön taustalla voi olla myös ajatus siitä, että haluaa irrottautua ajatuksistaan ja ongelmistaan. Tämä ei kuitenkaan poista ongelmia.

Onko jossain maassa kannabis laillista ja jos, niin missä? Eiks joissain paikoissa saa vetää kannabista ihan laillisesti? / Onko kannabis jossakin maailmalla laillista? / Miksi kannabis on joissain maissa laillista ja joissain ei? / Miksi huumeita vielä myydään jossain maissa?

- Suurimmassa osassa maita kannabis on luokiteltu huumausaineeksi. Muutamissa maissa kannabiksen käyttö on sallittu, mutta tietyin puittein. Esimerkiksi Hollannissa sitä saa täysi-ikäinen ostaa "coffeeshopeista" rajatun määrän. Julkisilla paikoilla ei saa kuitenkaan sitä käyttää, eikä sitä saa itse kasvattaa. Myös monet Yhdysvaltojen osavaltiot ovat muuttaneet lähivuosina lakeja kannabikseen liittyen. Kannabiksen polttaminen (ei kuitenkaan julkisilla paikoilla) on sallittua esim. Kaliforniassa, Coloradossa ja Washingtonissa. Lisäksi monet muut osavaltiot ovat laillistaneet lääkekäytön.
- Kannabikseen liittyvä lainsäädäntö on siis vaihteleva ympäri maailmaa. Täytyy myös muistaa pitää erillään kannabis huumausaineena ja lääkekannabis.

Mistä kannabista voi ostaa?

- Suomessa ei laillisesti mistään muualta kuin lääkärin määräämänä apteekista. Lääkekannabis on Suomessa melko harvinainen lääkitys, mutta on joitakin satoja potilaita, joille sitä on määrätty. Kun se määrätään lääkkeeksi, tarkoituksena ei ole päihtyminen vaan kiputilojen tai muiden sairauden oireiden lieventäminen.

Pitäisikö kannabis laillistaa(suomessa)?

Tästä voi olla montaa mieltä ja tutkimuksia on puolesta ja vastaan. Tämä tosiaan on hieman enemmän mielipidekysymys, mutta mielestäni laillisena ei tarvitse olla yhtään enempää ihmiskeholle haitallisia aineita.

Mitkä asiat huumeiden käytössä ovat laittomia ja mitkä laillisia?

- Laitonta on Suomen lain mukaan huumeiden: ostaminen, myyminen, hallussapito, käyttäminen, kasvattaminen/valmistaminen, maahantuonti/maastavienti
- Laillista on huumeista puhuminen ja myös havaitusta rikoksesta ilmoittaminen.

Miksi kannabis on yhä niin yleistä, vaikka se on laitonta? /Onko kannabis vahva vai mieto huume?

- Kannabis mielletään usein ”miedoksi huumeeksi”, koska sen haitat eivät ole niin selkeästi tiedossa ja näkyvillä kuin muilla huumeilla. Myös se, että joissakin maissa se on laillinen ja hyväksytympi, vaikuttaa koko maailman käyttäjien määrään. Sen saatavuus saattaa olla joillakin alueilla helpompaa kuin muiden huumeiden. Jotkut ajattelevat, että ”sehän on vain kasvi”, mutta niin on kielot, myrkkysienet ja tupakkakin. Se, että jokin on kasvi, ei tee siitä terveellistä.

Minkälaisen tuomion saa huumeiden myynnistä, käytöstä tai kasvattamisesta?

- Tapauskohtaista. Se riippuu esimerkiksi näistä:
  - Kuinka suuri määrä on kyseessä myytäessä tai kasvatessa
  - Huomataanko käyttö esimerkiksi ajaessa autoa/mopoa (rattijuopumus)
  - Myykö huumeita lapselle vai aikuiselle
  - Onko rikos toistunut jo aikaisemminkin
  - Minkä ikäinen rikoksen tekijä on
- Vakavimmista huumausainerikoksista voi saada vankeustuomioita. Kevyemmistä rikoksista huomautuksia, sakkoja sekä huumausainemerkinnän. Nuoremmille tekijöille seurauksia voi tulla myös puhuttelun muodossa ja lastensuojeluviranomaisten kautta. Huumausainemerkintä voi vaikuttaa opiskelupaikan saamiseen tai työpaikan saamiseen tulevaisuudessa.

Kuinka iso prosentti suomalaisista käyttää huumeita? (ei tarvitse olla tarkka luku)

- 8% suomalaisista on käyttänyt huumeita viimeisen vuoden aikana. (THL 2020)

Mistä huumeet saadaan?

- Huumeet valmistetaan erilaisista kemikaaleista ja kasvipööräisistä aineista.
- Huumeiden valmistusta ei valvota vaan huumeiden laittomuuden vuoksi niitä valmistetaan salaa. Tämän vuoksi huumeiden alkuperä voi olla missä tahansa ja varsinkin kemiallisten huumeiden kohdalla yksikin kokeilukerta voi olla hengenvaarallinen.
- Huumeita salakuljetetaan matkustajien tai postin mukana lentokoneella tai laivalla Suomeen.
- Suurin osa huumeista päätyy käyttäjille kaverin tarjoamana.
- Netin pimeät markkinat, katukauppa, verkostoitunut huumebisnes

Mistä huumeet kuljetetaan Suomeen?

- Aasiasta muuntohuumeita, koska siellä on maita, joissa lääketeollisuutta ei säädellä tarkasti
- Afrikasta Euroopan kautta kannabista, myös euroopasta.
- Etelä- Amerikasta kokaiinia

Miten jotkut ihmiset pystyvät ostamaan huumeita, jos niitä ei saa myydä eikä niitä saa ostaa?

- Huumeita ostavat ihmiset tekevät rikoksen ostaessaan laittomia huumeita. Netin pimeät markkinat, katukauppa, verkostoitunut huumebisnes mahdollistavat laitonta huumeakauppaa.
- Huumeita salakuljetetaan matkustajien tai postin mukana lentokoneella tai laivalla Suomeen. Suurin osa huumeista päätyy käyttäjille kaverin tarjoamana.

Mistä ne voivat kasvattaa huumeita?

- Huumeet valmistetaan erilaisista kemikaaleista ja kasviperäisistä aineista. Osa on siis löydetty luonnosta ja osa on saatettu kehittää ensin lääkkeeksi, mutta se onkin päätynyt huumeeksi.
- Huumeiden valmistusta ei valvota vaan huumeiden laittomuuden vuoksi niitä valmistetaan salaa. Tämän vuoksi huumeiden alkuperä voi olla missä tahansa ja varsinkin kemiallisten huumeiden kohdalla yksikin kokeilukerta voi olla hengenvaarallinen.

Kuinka kalliita huumeet ovat?

- Tämä asia riippuu varmasti huumeesta, maasta, kauppiasta, ostajasta ja niin monesta asiasta, että on mahdotonta vastata. Jotkut huumeita myyvät ihmiset myös saattavat aloittaa myymisen halvalla, mutta kun ihminen on koukussa, hintakin nousee. Riippuvuuden vuoksi ihminen saattaa maksaa valtavia summia huumeesta.

Miksi ihmiset käyttävät kannabista?

- uteliaisuus, kokeilun halu, kaverien houkuttelu, heikot itsestä huolehtimistaidot, halu uhmata vanhempia/lakia/kaikkia, masennus, yksinäisyys, riippuvuus, huolista irtautumisen tahto..

Miksi ihmiset käyttävät huumeita?

- Huumeita kokeileva:
  - ihminen ei välttämättä tiedä huumeiden vaaroista (kannattaa siis tietää erilaisista asioista)
  - saattaa olla ryhmäpaineen alaisena porukassa (tärkeää siis olla rohkea ja vastustaa ryhmäpainetta)
  - uskoo huumeen poistavan pahan olon tai ahdistuksen tunteita (vaikka se hetkellisesti saattaa toimia, ongelma ei poistu ennen kuin sitä käsittelee oikeasti, esimerkiksi puhuen jonkun kanssa)
  - ihminen on utelias olento luonteeltaan ja jotkut ihmiset ovat äkkipikaisempia kuin toiset (siksi kannattaa aina harkita tekojaan)
- Kokeilu voi sitten johtaa riippuvuuteen, jonka takia käyttö jatkuu.

Minkä vuoksi ihmiset sitten alkavat käyttää esim. kannabista, vaikka se on laitonta? /Miksi ihmiset käyttävät päihteitä?

- Kokeilu voi johtaa riippuvuuteen, jonka takia käyttö jatkuu. Päihteitä kokeileva ihminen ei välttämättä tiedä päihteen vaaroista, saattaa olla ryhmäpaineen alaisena porukassa tai uskoo päihteen poistavan pahan olon tai ahdistuksen tunteita. Vaikka se hetkellisesti saattaa saada ongelmat pois mielestä, ongelma ei poistu ennen kuin sitä käsittelee oikeasti,

esimerkiksi puhuen jonkun kanssa. Aluksi riippuvuus voi olla sosiaalista riippuvuutta, jolloin ihminen käyttää päihdettä kuuluakseen porukkaan. Päihteiden kokeilu voi toistuessaan johtaa fyysiseen riippuvuuteen, jonka takia käyttö jatkuu ja päihteestä on vaikea päästä eroon, sillä päihteen käytön lopetuksen jälkeen tulee fyysisiä vieroitusoireita. Näitä ovat esimerkiksi päänsärky, käsien vapina ja ärtyisyys.

- Ihminen on utelias olento luonteeltaan ja jotkut ihmiset ovat äkkipikaisempia kuin toiset. Kannattaa siis tietää erilaisista asioista ja harkita tekojaan ennen päätöksen tekemistä. On myös tärkeää olla rohkea ja vastustaa ryhmäpainetta.

Oletko nähnyt kenenkään käyttävän huumeita?

- Jos näkee huumeiden käyttöä, siitä on hyvä jutella aikuiselle, eikä jäädä vain yksin miettimään. Tietyissä tilanteissa voi olla tarpeen myös soittaa poliisi paikalle, varsinkin jos käytöstä on vaaraa muille ihmisille.

Oletko nähnyt huumeruiskua maassa?

- Huumeruiskuja voi nähdä ja olen nähnytkin kadulla kaupungissa. Jos näet huumeruiskun, älä koske siihen, jotta omaan kehoosi ei päädy vahingossakaan ruiskussa olevaa huumausainetta, tai huumeita käyttävän ihmisen verta ja sen mukana jopa sairauksia. Kerro aikuiselle, jos löydät ruiskun, aikuisen tehtävä on hävittää se asianmukaisesti. Ruiskuja ei saa laittaa tavalliseen roskikseen, ettei se vahingoita ketään. Ne laitetaan omanlaiseen roska-astiaansa tai toimitetaan apteekkiin.

Mitä muita huumeita on kuin kannabis?

- Huumeita on paljon erilaisia. Ne voidaan jaotella esimerkiksi piristäviin huumeisiin, hallusinogeeneihin ja muuntohuumeisiin sekä opiaatteihin.

Mitä eri sairauksia huumeista tulee/voi saada?

- Huumausaineriippuvuus voi johtaa helposti erilaisiin mielenterveysongelmiin, kuten ahdistushäiriöihin ja masennukseen tai jopa psykoosiin, jolloin ihminen ei enää tunnista todellisuutta. Riippuvuus on myös sairaus. Poltettavat huumeet nostavat riskiä keuhkosityövästä. Huumeet, joita käytetään ruiskun kautta, voi aiheuttaa veren kuljettamien sairauksien tarttumista, kuten HIV. Monet huumeet vaikuttavat myös paljon suun terveyteen ja hampaisiin.

Mitä huumeet tekee elimistölle?

- Huumeissa on erilaisia kemikaaleja, jotka voivat vaikuttaa esimerkiksi aivoihin ja hermostoon. Jos aivoihin tai hermostoon tulee kemikaalin aiheuttamana häiriö, ne eivät ehkä pysty ohjaamaan keuhkoja ja sydäntä. Jos hengitys ja verenkierto lamaantuvat, voi ihmisen keho joutua hengenvaaralliseen tilaan.

Mitä eroa lääkkeillä ja huumeilla on?

- Lääkkeet ja huumeet ovat hieman mutkikas juttu, koska jotkut huumausaineet ovat olleet, tai ovat edelleen käytössä olevien lääkkeiden ainesosia. Lääkärin määrätessä aine on lääke, mutta väärin käytettynä huume, eli huumausaine. Kemikaalit ovat joissakin huumeissa ja lääkkeissä siis samoja. Lääkkeilläkin on sivuvaikutuksia, eli lääkekään ei välttämättä ole vaaraton. Lääkkeillä kuitenkin tähdätään

parantamaan sairauksia tai lievittämään oireita. Huumeena käytettäessä taustalla on vain päihtymistarkoitus.

Kuinka vaikeata on päästä eroon huumeista/kuinka vaikeata se on hankkiutua eroon huumeiden käyttämisestä/ Kuinka kauan voi kestää yleisesti kannabiksesta eroon pääseminen?

- Tähän ei ole vain yhtä vastausta. Riippuvuudesta eroon pääsemiseen vaikuttaa esimerkiksi;
  - Ihmisen yksilölliset ominaisuudet esim. aivojen rakenteessa
  - Käyttömäärät ja kuinka kauan käyttö on jatkunut
  - Mistä aineesta aivot ovat riippuvaiset, eri aineet luovat erilaisia riippuvuuksia
- Mutta kaikki riippuvuudet ovat voitettavissa, siihen tarvitsee itsehillintää ja joskus jopa lääkkeitä tai terapiaa. Koskaan ei ole liian myöhäistä lopettaa päihteen käyttöä, keho voi aina palautua terveemmäksi, vaikka jo syntyneet vauriot eivät aina korjaudu.

Onko huumeissa tupakkaa enemmän nikotiinia?

- Huumeet eivät sisällä nikotiinia. Nikotiini tupakassa on peräisin tupakkakasvin lehdistä. Huumeissa on muita kemikaaleja, jotka aiheuttavat riippuvuuden samaan paikkaan ja tyyliin, kuin nikotiini tupakassa ja nuuskassa.

Mitä huumeissa on, kun ne ovat niin myrkyllisiä?

- Huumeissa on erilaisia kemikaaleja, jotka voivat vaikuttaa esimerkiksi aivoihin ja hermostoon. Jos aivoihin tai hermostoon tulee kemikaalin aiheuttamana häiriö, ne eivät ehkä pysty ohjaamaan keuhkoja ja sydäntä. Jos hengitys ja verenkierto lamaantuvat, voi ihmisen keho joutua hengenvaaralliseen tilaan.

Onko huumeiden käyttöön muita tapoja kuin polttaminen ja piikki?

- Polttamisen ja huumeipiikillä verenkiertoon pistämisen lisäksi joitakin huumeita käytetään syöden (esim. pillerimuotoiset huumeet) ja nenän limakalvoilta (jauhemaisia huumeita). Kaikissa tavoissa huumeen kemikaalit päätyvät huumeita käyttävän ihmisen verenkiertoon ja sitä kautta vaikuttamaan aivoihin.

Mitä on LSD?

- LSD on lyhenne sanoista d-lysergihapon dietyyliamidi. LSD on erittäin vahva ja Suomessa melko harvinainen huumausaine, joka luokitellaan hallusinogeeniksi. Se tarkoittaa, että käyttäjä saattaa hallusinoida, eli nähdä/kokea/tuntea asioita, jotka eivät ole oikeasti tapahdu.

Millä heroiniä pitää vetää?

- Heroiini on erittäin vaarallinen huumausaine. Ei sitä tietenkään pidä eikä saakaan vetää, mutta ilmeisesti kysyjä mietti, miten sen käyttö tapahtuu. Heroiniä käytetään polttamalla, nuuskaamalla nenään tai suonensisäisesti pistämällä. Useimmiten käyttö on suonensisäistä.

Miksi kannabis on laitonta, mutta tupakat eivät ole?

- Tupakka ei sisällä varsinaisesti päihdyttäviä aineita, kannabis sisältää esimerkiksi THC:ta, joka kertyy aivoihin ja vaikuttaa aivojen toimintaan. Tupakka tosin sisältää nikotiinia, joka koukuttaa helposti.
- Suurimmassa osassa maita kannabis on luokiteltu huumausaineeksi. Muutamissa maissa kannabiksen käyttö on sallittu, mutta tietyin

puittein. Esimerkiksi Hollannissa sitä saa täysi-ikäinen ostaa ”coffeeshopeista” rajatun määrän. Julkisilla paikoilla ei saa kuitenkaan sitä käyttää, eikä sitä saa itse kasvattaa. Myös monet Yhdysvaltojen osavaltiot ovat muuttaneet lähivuosina lakeja kannabikseen liittyen. Kannabiksen polttaminen (ei kuitenkaan julkisilla paikoilla) on sallittua esim. Kaliforniassa, Coloradossa ja Washingtonissa. Lisäksi monet muut osavaltiot ovat laillistaneet lääkekäytön.

- Kannabikseen liittyvä lainsäädäntö on siis vaihteleva ympäri maailmaa. Täytyy myös muistaa pitää erillään kannabis huumausaineena ja lääkekannabis.

Jos juo ja käyttää huumausaineita nuorena nii miten elimistö reagoi?

- Alaikäisenä alkoholikäytöstä ja huumausaineiden käytöstä voi seurata elimistölle esimerkiksi:
  - Maksan rasittumista, vahingoittumista ja sairauksia
  - Mielen terveysongelmia, esimerkiksi masennusta, ahdistusta
  - Sydän- ja verisuonisairauksia
  - Aivovaurioita
  - Hampaiden kunnan heikkenemistä (tietyt huumausaineet enemmän)
- Pitkäaikainen käyttö ja suuret käyttömäärät voivat aiheuttaa hengenvaarallisia sairauksia. Myös suuri määrä alkoholia voi aiheuttaa alkoholimyrkytyksen ja lamaannuttaa sydämen ja keuhkot. Huumeet voi tehdä saman tai esimerkiksi kiihdyttää myös sydäntä niin paljon, että tulee sydänkohtaus.
- Lisäksi sosiaaliset ongelmat: Perheen tai kaveripiirin kesken voi tulla tilanteita, joita ei ilman päihteen käyttöä tulisi. Saattaa sanoa tai tehdä jotakin tyhmää päihteen vaikutuksen alaisena. Jos riippuvuus on päässyt kehittymään vakavaksi, ihminen saattaa valehdella tai varastaa saadakseen päihdettä tai rahaa sen hankkimiseen.
- Vakavimmista huumausainerikoksista voi saada vankeustuomioita. Kevyemmistä rikoksista huomautuksia, sakkoja sekä huumausainemerkinnän. Nuoremmille tekijöille seurauksia voi tulla myös puhuttelun muodossa ja lastensuojeluviranomaisten kautta.